

**Curtea Supremă de Justiție**  
**DECIZIE**

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție  
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,  
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendar, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 27 decembrie 2018 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 aprilie 2019, în privința inculpatei

***Cervencova Aliona.***

*Termenul de examinare,*  
*instanța de fond: 19.05.2018 – 27.12.2018,*  
*instanța de apel: 04.03.2019 – 11.04.2019,*  
*instanța de recurs: 27.06.2019 – 11.09.2019.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

**CONSTATĂ:**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Cahul din 27 decembrie 2018, Cervencova Aliona a fost condamnată în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpată s-a încasat în beneficiul lui Pascalova Zinaida și Bahcivanji Nadejda, prejudiciul moral a câte 1000 lei, pentru fiecare, iar în partea prejudiciului material, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului acestuia să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare în mărime de 1974 lei, a fost respinsă.

**2.** Instanța de fond a constatat că inculpata Cervencova Aliona, la 11 mai 2017, aproximativ ora 19.00, aflându-se pe str. xx, s. xx, r-nul xx și fiind în stare de ebrietate alcoolică, din intenții huliganice, în baza unui motiv inventat, a început să o insulte pe Pascalova Zinaida, cu cuvinte necenzurate, nereacționând la observațiile

ultimei și continuându-și intențiile criminale, încălcând grosolan ordinea publică și cu aplicarea violenței fizice, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în adresa lui Pascalova Zinaida, a luat de jos un băț cu care i-a aplicat ultimei mai multe lovituri pe diferite părți ale corpului, după care a trântit-o la pământ și a început să o tragă de păr, cauzându-i astfel leziuni corporale sub formă de excoriații pe gamba stângă cu dimensiuni de 5x1 cm, în regiunea 1/3 medie a coapsei stângi, cu dimensiuni de 2x2 cm, care potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 230/D din 11 iulie 2017 au fost calificate ca leziuni corporale neînsemnate. În continuare, fără a reacționa la observațiile și tentativele părții vătămate Bahcivanji Nadejda de a înceta acțiunile ei huliganice, Cervencova Aliona a apucat-o cu o mână de păr și a tras-o într-o parte, cauzându-i leziuni corporale sub formă de echimoză cu dimensiuni 2x2 cm la umărul stâng, care potrivit raportul de expertiză medico-legală nr.228/19 din 11 iulie 2017, au fost calificate ca leziuni corporale neînsemnate.

Instanța a statuat că vinovăția inculpatei este integral dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism agravant, adică acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Totodată, instanța a reținut, că stabilirea expertizei judiciare este obligația procesuală a procurorului/organului de urmărire penală/la etapa de urmărire penală, dacă circumstanțele cauzei o cer. Expertiza se stabilește și în folosul învinuitului în scopul respectării drepturilor procesuale, inclusiv principiul egalității de șanse. În cazul nerespectării de către procuror (de către organul de urmărire penală) a obligației date, persoanele cointeresate, au posibilitatea de a se folosi de instrumentele procesuale reglementate de institutul de control judiciar în procesele prejudiciale. Persoanele cointeresate pot solicita efectuarea expertizei judiciare la examinarea cauzei în prima instanță, ori în apel. Corespunzător, cheltuielile la efectuarea expertizei în toate cazurile sun acoperite din contul bugetului de stat. Așadar, efectuarea expertizei întru stabilirea circumstanțelor cauzei este obligația pozitivă a organelor de stat, care rezultă din prevederile art.124 alin. (1) Constituția R. Moldova, iar dreptul părților de a solicita efectuarea expertizei la propria inițiativă și pe contul său, servește drept o garanție suplimentară prevăzută de normele procesuale.

**3.** Procurorul în procuratura raionului Taraclia, S.Lefter, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care din contul inculpatei să fie încasate cheltuielile judiciare în sumă de 1974 lei.

Apelantul a invocat că instanța nu a ținut cont de faptul că expertizele judiciare și investigațiile au fost efectuate din contul mijloacelor bugetului de stat (Conform Legii Republicii Moldova „cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” nr. 68 din 14.04.2016, care fără plată nu se eliberează solicitantului de expertiză judiciară.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, pe când de către instanță nu au fost stabilite careva motive pentru a o elibera pe Cervencova A. de plata cheltuielilor judiciare expuse la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală.

Astfel, inculpata, conform art. 229 Cod de procedură penală, urmează să recupereze statului mijloacele financiare pentru efectuarea constatărilor științifice, la caz pentru expertizele judiciare medico-legale, ori, în cauza Croissant vs Germania din 25.09.1992, Curtea Europeană a considerat că persoana învinuită e obligată să achite cheltuielile judiciare.

4. Potrivit deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 aprilie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art. 227 alin.(1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Deci, nu pot fi reținută referința procurorului cu trimitere la prevederile art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, or din actele dosarului rezultă că inculpata Cervencova A. este încadrată în grad de dizabilitate și se află la evidența medicului psihiatru din copilărie, mai mult are la întreținere un copil minor, circumstanțe, care în opinia instanței, constituie un alt temei pentru a respinge cerința procurorului privitor la încasarea cheltuielilor judiciare de efectuarea a expertizelor judiciare din contul inculpatei.

Mai mult, procurorul la materialele dosarului nu a anexat probe privitor la venitul lunar al inculpatei în sensul verificării dacă aceasta dispune de mijloace financiare pentru a achita cheltuielile judiciare solicitate, precum și dacă plata acestor cheltuieli nu va influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor aflate la întreținerea acesteia.

La fel, procurorul, nu a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatei.

Ori, art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

La caz, cheltuielile judiciare invocate de acuzatorul de stat la suma de 1974 lei, urmează a fi trecute în contul statului.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Or, cheltuielile suportate la efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile judiciare trebuie făcută în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, responsabilitatea de a achita cheltuielile în legătură cu comiterea infracțiunii, revenindu-i, în prim plan, condamnatului. Și doar dacă acesta nu este în stare să le achite din diferite motive, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Mai mult, în dispozitivele sentinței și a deciziei, lipsește soluția privind cheltuielile judiciare, așa cum o cer prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

Ori, cheltuielile judiciare sunt suportate de către inculpat sau sunt trecute în contul statului. Simpla soluție de respingere a cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală deplină și legală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

**6.** Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare urmează a fi făcută din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. **5.** din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și

în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), că inculpata este încadrată în grad de dizabilitate și se află la evidența medicului psihiatru din copilărie, are la întreținere un copil minor, la materialele dosarului nu au fost anexate probe privitor la venitul lunar al inculpatei în sensul verificării dacă aceasta dispune de mijloace financiare pentru a achita cheltuielile judiciare solicitate, precum și dacă plata acestor cheltuieli nu va influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor aflate la întreținerea acesteia, precum și că procurorul nu a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatei, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, cu referire la argumentul recurentului că *în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsește o dispoziție referitor la repartizarea cheltuielilor judiciare*, se reține că art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, nu obligă instanța de apel să repete în dispozitivul deciziei adoptate soluția dată de prima instanță, în cazul în care respinge apelul ca nefondat cu menținerea sentinței atacate (*pct. 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

## **D E C I D E :**

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendar, împotriva sentinței Judecătoreiei Cahul din 27 decembrie 2018 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 aprilie 2019, în privința inculpatei Cervencova Aliona Leonid, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 septembrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

